

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันวงการวิชาชีพบัญชีไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทย ในปี พ.ศ.2540 ไม่ว่าจะเป็นการประกาศใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการบัญชีที่เรียกว่า พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ออกใช้แทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 285 และการที่มีร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี ที่จะออกใช้แทนพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ.2505 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้อยู่ในความสนใจของนักบัญชีไทยและรวมถึงบุคคลวิชาชีพบัญชีในต่างประเทศด้วย ก่อนหน้าที่พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี จะถูกบังคับใช้นั้น นักวิชาชีพสอบบัญชีเท่านั้นที่มีสถานภาพถูกควบคุมโดยคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (ก.บ.ช.) ซึ่งผลจากกฎหมายบัญชีใหม่ทั้งสองฉบับดังกล่าว ส่งผลทำให้ข้อบังคับของนักวิชาชีพบัญชีเปลี่ยนไป กล่าวคือนักวิชาชีพบัญชี ตามร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีมีความหมายมากกว่า ผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีและผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชี แต่จะรวมถึงการบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร และอาจรวมถึงการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชีและการบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ที่การประกอบวิชาชีพด้านนั้นมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประชาชน ซึ่งถือได้ว่าวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยได้พัฒนารูปแบบขึ้นอย่างเป็นลำดับ

การพัฒนาการทางการบัญชีและข้อบังคับสำหรับนักวิชาชีพบัญชีในแต่ละประเทศนั้น ล้วนแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมของแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านความแตกต่างทางประวัติศาสตร์ ค่านิยม ระบบการเมืองและสังคม ระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป การเข้าใจถึงความแตกต่างดังกล่าว จะช่วยให้เข้าใจรูปแบบการบัญชีและข้อบังคับสำหรับนักวิชาชีพบัญชีที่แตกต่างกันได้ ในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงสุดคือร้อยละ 6.2 ในปี 2546 และต่ำกว่าร้อยละ 7.5 ในปี 2547¹ อันดับสอง

¹ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, "หมายเหตุประเทศไทย" ปีที่ 55 ฉบับที่ 16882.11 เมษายน 2547.

ได้แก่ประเทศมาเลเซียร้อยละ 3.9 ในปี 2546 และคาดว่าร้อยละ 5.1 ในปี 2547² ส่วนประเทศเวียดนามมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ 6.9 ในปี 2546 และคาดว่าร้อยละ 7.2 ในปี 2547³

ประเทศมาเลเซีย มีองค์วิชาชีพทางด้านบัญชีที่คล้ายประเทศไทย และเป็นประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องใกล้เคียงกับประเทศไทย ส่วนประเทศเวียดนามนั้น เป็นประเทศหนึ่งที่หลังจากได้ลงนามตกลงด้านการค้ากับสหรัฐอเมริกา เมื่อปี 2544⁴ หลังจากได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ทำให้ดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้าไปลงทุนไม่แพ้ประเทศจีนซึ่งรวมถึงนักลงทุนไทยด้วย เนื่องจากค่าแรงงานที่ถูกเป็นข้อได้เปรียบในเรื่องต้นทุนการผลิต และเวียดนามมีการปกครองในระบบคอมมิวนิสต์ จึงได้รับอิทธิพลจากประเทศจีนและโซเวียตทั้งในด้านระบบการปกครองและด้านการค้ารวมทั้งด้านการบัญชีด้วย ผู้ศึกษาเชื่อว่าทั้งสองประเทศมีพัฒนาการทางบัญชีและข้อบังคับสำหรับนักวิชาชีพบัญชีที่น่าสนใจ

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบข้อบังคับสำหรับนักวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียและประเทศเวียดนาม ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยให้เป็นสากลมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบข้อบังคับสำหรับนักวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศไทย ประเทศมาเลเซียและประเทศเวียดนาม

1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาเฉพาะข้อบังคับสำหรับนักวิชาชีพบัญชี ในด้านต่างๆ ของประเทศไทย ประเทศมาเลเซียและประเทศเวียดนาม ดังนี้

1. ด้านคุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชี
2. ด้านจรรยาบรรณของนักวิชาชีพบัญชี
3. ด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาชีพบัญชี

² อนุช อภาภิรม, “โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย(TTMP)”, 15 สิงหาคม 2546.

³ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, “เศรษฐกิจเวียดนามร้อนแรงรับปีลิง”.ผู้จัดการออนไลน์, 8 ธันวาคม 2546.

⁴ พรณี เชิงสุทธา, “โอกาสและรู้ทางการลงทุนในเวียดนาม”.วารสารส่งเสริมการลงทุน, 13 (กรกฎาคม 2545) : 62.

4. ด้านการควบคุม กำกับดูแลนักวิชาชีพบัญชี
5. ด้านบทลงโทษของนักวิชาชีพบัญชี

1.3.2 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาข้อบังคับของนักวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ศึกษาจากพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี ในประเทศมาเลเซีย ได้ศึกษาจากพระราชบัญญัตินักบัญชี ค.ศ. 1967 (Accountants Act 1967) และประเทศเวียดนาม ได้ศึกษาจากรายงานการศึกษาเกี่ยวกับการบัญชีและการสอบบัญชีในประเทศเวียดนาม ของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB)

1.3.3 วิธีการศึกษาและการเก็บข้อมูล

1.3.3.1 วิธีการศึกษา

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาศึกษาเปรียบเทียบข้อบังคับสำหรับนักวิชาชีพบัญชี ระหว่างประเทศไทย ประเทศมาเลเซียและประเทศเวียดนาม

1.3.3.2 การเก็บข้อมูล

ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็น หนังสือเชิงวิชาการ วารสารนักบัญชี กฎหมายเกี่ยวกับบัญชี ข้อมูลเอกสารการอบรมสัมมนา ข้อมูลออนไลน์ (Online Document) และ ข้อมูลอื่นๆ ได้แก่ งานวิจัย หนังสือตำราทางวิชาการและวารสารต่างๆ

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงข้อบังคับสำหรับนักวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย และประเทศเวียดนาม
2. ทำให้ทราบถึงข้อเหมือนหรือข้อแตกต่างทางด้านบัญชีและข้อบังคับสำหรับนักวิชาชีพบัญชีของทั้งสามประเทศ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยต่อไป

1.5 นิยามศัพท์

การศึกษาเปรียบเทียบ หมายถึง เป็นการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่าง เกี่ยวกับข้อบังคับของนักวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศไทย ประเทศมาเลเซียและประเทศเวียดนาม

ข้อบังคับ หมายถึง ระเบียบ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพบัญชี ในแต่ละประเทศ ในเรื่องของคุณสมบัติในการประกอบวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การควบคุมกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และบทลงโทษของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

นักวิชาชีพบัญชี หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพตามร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพ ซึ่งหมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี หมายถึง ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ... ที่ร่างโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งได้ส่งให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2546 และอยู่ในระหว่างการพิจารณาให้ความเห็นชอบของวุฒิสภา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved